วารสารสาธารณสุขและวิทยาศาสตร์สุขภาพ
Thai Journal of Public Health and Health Sciences; TJPHS
ISSN 2672-9148 (print)ISSN 2651-1711 (online)

พฤติกรรมการสะท้อนคิดและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา

Reflective Thinking Behaviors and Ethical Behaviors of Boromarajonani College of Nursing Yala Students

นิพนธ์ต้นฉบับ

Received: Oct. 17,2022
Revised: July 5,2023
Accepted: Aug. 1,2023
Published: Aug. 5, 2023

นุศรา ดาวโรจน์, เขมพัทธ์ ขจรกิตติยา
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
Nutsara Dawrote, Khemmepat Kajornkittiya
Boromarajonani College of Nursing, Yala Faculty of Nursing, Praboromarajchanok Institute

บทคัดย่อ

วิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการสะท้อนคิด และพฤติกรรมเชิงจริยธรรม 2) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสะท้อนคิดกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple random sampling) กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาลที่ผ่านการฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วย ปีการศึกษา 2563 จำนวน 148 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน คือการวิเคราะห์ด้วยสถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการสะท้อนคิดและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.12, S.D. = .41 และ $\bar{x}$ = 4.25, SD = 0.35) และพฤติกรรมจริยธรรมรายด้านที่สูงที่สุดคือด้าน การพยาบาลด้วยความเอื้ออาทรเต็มใจ ($\bar{x}$ = 4.37, SD = 0.47) รองลงมาด้านแสดงความเป็นมิตร ต่อผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป ($\bar{x}$ = 4.35, SD = 0.51) โดยพฤติกรรมการสะท้อนคิดและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก (r = 0.56)

ทั้งนี้ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาพฤติกรรมการสะท้อนคิดส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในนักศึกษาพยาบาลสอดคล้องกับซึ่งสอดคล้องกับอัตลักษณ์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา สถาบันส่งเสริมการการสะท้อนคิดมาเป็นกลยุทธ์พัฒนาการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาเพื่อให้บัณฑิตพยาบาลเมื่อสำเร็จการศึกษามีคุณภาพและจริยธรรม ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ

คำสำคัญ: พฤติกรรมการสะท้อนคิด, พฤติกรรมเชิงจริยธรรม, พยาบาล, นักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล

*Corresponding author: นุศรา ดาวโรจน์ Email address: Nutsara@bcnyala.ac.th

Abstract

The objective of this survey research is to study 1) the reflective thinking behaviors and ethical behaviors, and 2) the relationship between reflective thinking behaviors and ethical behaviors of nursing students at Boromarajonani College of Nursing, Yala. The sample group was selected using simple random sampling from nursing students who have undergone practical training in the wards during the academic year 2020, totaling 148 individuals. Data were collected using a questionnaire and analyzed using descriptive statistics and inferential statistics, including Pearson's correlation analysis.

The study results revealed that the sample group exhibited high levels of reflective thinking behaviors and ethical behaviors (Mean = 3.12, SD = 0.41 and Mean = 4.25, SD = 0.35, respectively). The highest-rated aspect of ethical behavior was "Providing wholehearted care" (Mean = 4.37, SD = 0.47), followed by "Demonstrating friendliness towards patients and the general public" (Mean = 4.35, SD = 0.51). There was a strong positive correlation (r = 0.56) between reflective thinking behaviors and ethical behaviors.

These research findings indicate that the development of reflective thinking behaviors has a positive influence on ethical behaviors among nursing students. This aligns with the identity of Boromarajonani College of Nursing, Yala, where promoting reflective thinking is a teaching strategy to enhance the moral and ethical qualities of students. As a result, graduates are expected to possess quality and ethical nursing skills that lead to higher levels of patient satisfaction.

Keywords: Reflective Thinking Behaviors, Ethical Behaviors, Nurse, Nursing College Students

***Corresponding author**: Nutsara Dawrote Email address: Nutsara@bcnyala.ac.th

บทนำ

จริยธรรมเป็นพื้นฐานสำคัญของมนุษย์ทุกคน ประพฤติปฏิบัติชอบ ซึ่งมีรากฐานอยู่บนหลักคำสอนของศาสนา ปรัชญาและขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติตน เพื่อการบรรลุถึงสภาพชีวิตอันทรงคุณค่าที่พึงประสงค์ ด้วยเหตุนี้สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยได้กำหนดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติเพื่อกำหนดคุณภาพบัณฑิตตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Office of the Higher Education Commission. , 2017) กำหนดให้บัณฑิตในระดับอุดมศึกษาต้องเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามมาตรฐานคุณภาพของบัณฑิตต้องเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) บัณฑิตพยาบาลที่จบไปเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ต้องมีการปฏิบัติกับผู้ป่วยและครอบครัวจึงถูกคาดหวังจากสังคมว่าต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมสูง ฟลอเรนซ์ไนติงเกล ได้กล่าวถึงหัวใจของ วิชาชีพพยาบาล คือ ความเอื้ออาทร (Caring) และความเมตตา กรุณา (Compassion) ซึ่งเป็นจริยธรรม ที่ควรมีในตัวพยาบาล และควรแสดงออกทุกครั้งที่ดูแลผู้ป่วย (Nightingale, 1969) นอกจากนี้ต้องมีหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณพยาบาลตาม Fry (1994) กล่าวถึงแนวคิดเชิงจริยธรรมในการพยาบาล มี 4 แนวคิด คือ การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย (Advocacy) ความรับผิดชอบ (Accountability) ความร่วมมือ (Cooperation) และความ เอื้ออาทร (Caring) (Aussawapronwiput, 2016) ดังนั้นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลนอกจากจะต้องมีความรู้ทักษะทางการพยาบาลแล้วยังต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพการปฏิบัติการพยาบาลจึงต้องยึดหลักจริยธรรมวิชาชีพเป็นสำคัญ (Aussawapronwiput, 2016) จริยธรรม 10 ด้าน ได้แก่ 1) มีบุคลิกภาพดี เหมาะสมในการประกอบวิชาชีพ และในการดารงตนอยู่ในสังคม 2 ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม สอดคล้องกับค่านิยม วัฒนธรรม และกฎเกณฑ์ ของสังคม 3. มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี 4. แสดงความเป็นมิตรต่อผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป 5. ให้บริการพยาบาลด้วยความเอื้ออาทรเต็มใจ 6. รักษาสิทธิของผู้รับบริการ 7. มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้รับบริการและสังคม 8. ให้บริการด้วยเทคนิคที่ถูกต้อง ตามขอบเขตและมาตรฐานวิชาชีพ 9. มีการพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องเกี่ยวกับการดำรงตนในการประกอบวิชาชีพ 10. มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรวิชาชีพ จริยธรรมวิชาชีพพยาบาลตามมุมมอง ของผู้บริหารทางการพยาบาล ได้แก่ การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ความซื่อสัตย์ ความอาทรต่อผู้ป่วยการช่วยเหลือโดยไม่รับ สิ่งตอบแทน การมีระเบียบวินัย การเสียสละ การมีพฤติกรรมบริการและมีใจบริการที่ดี การดูแลผู้ใช้บริการอย่างเท่าเทียมและไม่เลือกปฏิบัติ ความรับผิดชอบ และการรักษาความลับ (Arpanantikul, 2014) สิ่งสำคัญลำดับแรกของพยาบาลคือความซื่อสัตย์และจริยธรรม มีการศึกษาสภาพปัญหาของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาล วิชาชีพ พบว่า 1) สภาพปัญหาของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ ดังนี้ (1) การขาดความรู้และทักษะด้านจริยธรรมวิชาชีพ (2) การปฏิบัติการพยาบาลด้านจริยธรรมไม่เป็นแนวทางเดียวกัน (3) การมีทัศนคติที่ไม่เหมาะสมด้านจริยธรรม (4) สิ่งแวดล้อมไม่เอื้อต่อการปฏิบัติด้านจริยธรรม (Thongjam. R., 2521)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา เป็นสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาตามปรัชญาของสถาบันพระบรมราชชนก ในการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุขที่มุ่งเน้นชุมชน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและระบบบริการสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข มีความเชื่อว่า การพยาบาลเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างพยาบาลกับผู้ใช้บริการบนพื้นฐานการดูแลแบบเอื้ออาทร (Caring) ให้การบริการด้วย หัวใจความเป็นมนุษย์ (Humanized Health Care) และบูรณาการศาสตร์ที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการดูแลสุขภาพของบุคคล ครอบครัว ชุมชน เพื่อเพิ่ม

ศักยภาพในการดูแลตนเองภายใต้บริบทและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ความสำคัญของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในการผลิตพยาบาลวิชาชีพที่มีศักยภาพในการดูแลผู้ใช้บริการบนพื้นฐานทฤษฎีการดูแลแบบเอื้ออาทร (Caring Theory) และทฤษฎีการดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ (Humanistic Nursing Theory) เพื่อตอบสนองความต้องการทางสุขภาพของชุมชนและระบบสุขภาพของประเทศ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรมีคุณลักษณะ และความสามารถส่วนบุคคลที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลในด้านที่ 1 คือ เคารพในคุณค่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความเป็นปัจเจกบุคคล มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพในการดำรงตนและการปฏิบัติงาน มาตรฐานที่ 3 ระบบบริการการพยาบาล มีรายงานการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุร พบว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.44,S.D. = 0.33) รูปแบบการเลี้ยงดูของพ่อแม่ร้อยละ 94.9 เป็นแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขตทัศนคติต่อวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x}$ = 3.66, S.D. = 0.36) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ค่าใช้จ่ายต่อเดือนทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลและรูปแบบการเลี้ยงดูของพ่อแม่แบบให้อิสระอย่างมีขอบเขตส่วนรูปแบบการเลี้ยงดูของพ่อแม่แบบเข้มงวดแบบยอมตามบุตรแบบปล่อยปละละเลย อายุของนักศึกษาเกรดเฉลี่ยสะสมไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ดังนั้นการออกแบบ (Boonyachat *et, al.*2554) ครูผู้สอนจึงควรออกแบบ ให้ผู้เรียนได้เป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเองมากกว่าการรับ การถ่ายทอดจากครูผู้สอน พฤติกรรรการสะท้อนคิด (reflection) เป็นกระบวนการ คิดไตร่ตรองทบทวน พินิจพิเคราะห์และพิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบคอบเกี่ยวกับความรู้หรือประสบการณ์ใด ๆ อันจะทำให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งในเรื่องนั้น ๆ ทำ ให้เกิดการเรียนรู้ สิ่งใหม่ๆ โดยเฉพาะเรื่องราวที่มีความคลุมเครือ หรือมีความ ซับซ้อน อันจะนำ ไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเอง ปรับปรุงงาน และการแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก ความคิดเชิงสะท้อนที่ลึกซึ้งมีการเรียนรู้จากการพิสูจน์หลักฐาน และเหตุการณ์โดยใช้และไม่ใช้ความตระหนักรู้จากความรู้และเหตุผลที่มี (Kember, 2012) จะเห็นได้ว่าถ้าผู้เรียนมีการสะท้อนคิดสม่ำเสมอจะส่งผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมทำให้มีผลต่อการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมซึ่งสำคัญต่อการฝึกภาคปฏิบัติทางการพยาบาลที่ถูกต้องเหมาะสมกับที่สังคมคาดหวังในตัวพยาบาล เมื่อสำเร็จการศึกษาเป็นพยาบาลวิชาชีพ ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับพฤติกรรมสะท้อนคิดหากนักศึกษาพยาบาลมีการพัฒนาทักษะด้านการสะท้อนคิดอาจ ย่อมแสดงพฤติกรรมจริยธรรมที่ดีถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพการพยาบาล ตรงตามความคาดหวังของผู้ใช้บริการ รวมทั้ง ลดอุบัติการณ์ข้อร้องเรียนต่าง ๆ ได้ จากที่กล่าวมาข้างต้นแม้ว่านักศึกษามีพฤติกรรมการสะท้อนคิดที่ดีก็อาจทำให้พฤติกรรมจริยธรรมดีขึ้นด้วย แต่อย่างไรก็ตามยังไม่มีรายงานวิจัยศึกษาตัวแปร 2 ตัวนี้ระหว่าง พฤติกรรมการสะท้อนคิด และพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ผู้วิจัยจึงศึกษาเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้บัณฑิตมีพฤติกรรมการสะท้อนคิด และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่เหมาะสม และส่งผลให้ลดข้อร้องเรียน และความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อไป

วัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมสะท้อนคิดและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา

2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสะท้อนคิดกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎี

ตามแนวคิดของ Fry (1994) ได้แก่ การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย (Advocacy) ความรับผิดชอบ (Accountability) ความร่วมมือ (Cooperation) และความเอื้ออาทร (Caring) ฟลอเรนซ์ ไนติงเกล ได้กล่าวถึงหัวใจ ของวิชาชีพพยาบาล คือ ความเอื้ออาทร (Caring) และความเมตตา กรุณา (Compassion) ซึ่งเป็นจริยธรรมที่ควรมีในตัวพยาบาล (Aussawapronwiput, 2016)และควรแสดงออกทุกครั้งที่ดูแลผู้ป่วย พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ พ.ศ.2528 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2550) กำหนดว่า ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือ การพยาบาลและการ ผดุงครรภ์ ต้องรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับสภาการพยาบาล จักต้อง รักษาจริยธรรมในการปฏิบัติต่อผู้ใช้บริการ ต่อผู้ร่วมวิชาชีพ และต่อผู้ร่วมงาน หากประพฤติผิดจริยธรรม อาจมีความผิดตามประมวลกฎหมายได้ (Thailand Nursing and Midwifery Council, 2550) การปฏิบัติการพยาบาลจึงต้องยึดหลักจริยธรรมวิชาชีพเป็นสำคัญโดยนำมากำหนดพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาพยาบาล และส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาพยาบาล มีโอกาสพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ดังต่อไปนี ประกอบด้วยพฤติกรรมจริยธรรมจริยธรรม 10 ด้านได้แก่ 1. มีบุคลิกภาพดีเหมาะสมในการประกอบวิชาชีพ และในการดารงตนอยู่ในสังคม 2. ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมสอดคล้องกับค่านิยมวัฒนธรรม และกฎเกณฑ์ของสังคม 3. มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี 4. แสดงความเป็นมิตรต่อผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป 5. ให้บริการพยาบาลด้วยความเอื้ออาทรเต็มใจ 6. รักษาสิทธิของผู้รับบริการ 7. มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้รับบริการและสังคม 8. ให้บริการด้วยเทคนิคที่ถูกต้อง ตามขอบเขตและมาตรฐานวิชาชีพ 9. มีการพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง เกี่ยวกับการดำรงตนในการประกอบวิชาชีพ 10. มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรวิชาชีพ

ระเบียบวิธีวิจัย

วิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนี ยะลา ที่ผ่านการฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วย ปีการศึกษา 2563 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 80 คน ปีที่ 3 จำนวน 97 คน ปีที่ 4 จำนวน 65 คน รวมทั้งหมด 242 คน ปี 2

กลุ่มตัวอย่าง

ที่คำนวนขนาดโดยใช้ตารางเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นปี โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบประเมินพฤติกรรมสะท้อนคิด เป็นแบบประเมิน เชษฐา แก้วพรม (2556) แปลและพัฒนา จากแบบวัดของ Sobral (2005) มีข้อคำถามทั้งสิ้น จำนวน 14 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตรประมาณค่า 4 ระดับ แบบวัดนี้ใช้มาตรวัดแบบ likert scale มีการตอบ 4 ระดับ

ส่วนที่ 3 แบบประเมินพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา โดยแบบสอบถามวัดระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพจริยธรรม 10 ด้านได้แก่ 1) มีบุคลิกภาพดี เหมาะสมในการ

ประกอบวิชาชีพ และในการดารงตนอยู่ในสังคม 2) ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม สอดคล้องกับค่านิยมวัฒนธรรม และกฎเกณฑ์ ของสังคม 3) มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี 4) แสดงความเป็นมิตรต่อผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป 5) ให้บริการพยาบาลด้วยความเอื้ออาทรเต็มใจ 6) รักษาสิทธิของผู้รับบริการ 7) มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้รับบริการและสังคม 8) ให้บริการด้วยเทคนิคที่ถูกต้อง ตามขอบเขตและมาตรฐานวิชาชีพ 9) มีการพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องเกี่ยวกับการดำรงตนในการประกอบวิชาชีพ 10) มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรวิชาชีพ ดัดแปลงจากแบบประเมินจริยธรรมพยาบาลของสภาการพยาบาล

มีข้อคำถามทั้งสิ้น จำนวน 40 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นแบบประเมินพฤติกรรมจริยธรรมเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามรูปแบบของลิเกิต (Likert Scale) โดยกำหนดการให้คะแนนตั้งแต่ 1 - 5 คะแนน คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.67-1.00 และนำแบบสอบถามมาทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ความเชื่อมั่น 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยขอจริยธรรมจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา จากนั้นดำเนินการสร้างแบบสอบถามออนไลน์ (Google form) โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และการพิทักษ์สิทธิแก่กลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้รับอนุญาต ประสานงานกับตัวแทน เพื่อดำเนินการเข้าพบและชี้แจงเกี่ยวกับวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย การดำเนินการวิจัย ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล และสิทธิของการเข้าร่วมการวิจัย จากนั้นเก็บข้อมูลแบบ Online Survey โดยการส่งแบบสอบถามออนไลน์ไปยังตัวแทน เพื่อดำเนินการส่งต่อโดยใช้ Application Line ไปยังตัวแทนนักศึกษา เมื่อผู้ให้ข้อมูลยินดีเข้าร่วมการวิจัย ให้ลงนามในแบบเอกสาร ผู้วิจัยให้ตอบแบบสอบถามใช้เวลาประมาณ 20 นาที ต่อคน ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์แบบประเมินพฤติกรรมสะท้อนคิด วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในรายข้อ รายด้าน และโดยรวม
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรมการสะท้อนคิดของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิเคราะห์ด้วยสถิติ Peason's Product Moment Correlation กำหนดค่า r (Wiersma, 2009)

จริยธรรมวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้ขออนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา (เลขจริยธรรม BCNYA13/2563)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 90.54 เพศชายร้อยละ 9.46 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 21 – 25 ปีร้อยละ 75.67 รองลงมา 15- 20 ปี ร้อยละ 20.27 26 - 30 ปี (ร้อยละ 1.35) อายุ 31 - 35 ปี (ร้อยละ 1.35) อายุ 36 - 40 ปี (ร้อยละ 0.68) และ 41- 45 ปี (ร้อยละ 0.68) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 58.78 และ พุทธ ร้อยละ 42.22 เกรดเฉลี่ยสะสม สูงสุด 3.01-3.50 (ร้อยละ 75.68)

รองลงมา 3.51-4.00 (ร้อยละ 16.89) 2.51-3.00 (ร้อยละ 6.08) และ 2.00-2.50 (ร้อยละ 1.35) ตามลำดับ ชั้นปี 3 (ร้อยละ 39.86) ชั้นปี 2 (ร้อยละ 33.11) ชั้นปี 4 (ร้อยละ 27.03) ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมสะท้อนคิดของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมสะท้อนคิดของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา (n=148)

ข้อที่	รายการ	ระดับพฤติกรรม		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.	ฉันใช้เวลาทบทวนเหตุการณ์ที่พบในแต่ละวัน	3.02	.644	สูง
2.	ฉันคิดทบทวนความรู้สึกของตนเองว่าเหตุการณ์ที่พบทำให้ฉันรู้สึกอะไรบ้าง	3.16	.607	สูง
3.	ฉันคิดทบทวนว่าเหตุการณ์ต่างๆเกิดผลกระทบอย่างไรบ้าง	3.16	.584	สูง
4.	ฉันมักมีคำถามเกี่ยวกับเหตุการณ์และพยายามหาคำตอบให้ได้	3.02	.649	สูง
5.	ฉันมักตั้งคำถามหรือคิดหาวิธีที่จะทำให้เกตุการณ์ต่างๆดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่	3.10	.636	สูง
6.	ฉันมักทบทวนเหตุการณ์และคิดเชื่อมโยงไปยังสิ่งที่ฉันเคยเรียนรู้มา	3.06	.562	สูง
7.	หากมีเรื่องที่อยากรู้ ฉันจะพยายามค้นหาคำตอบจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ	3.25	.533	สูง
8.	ฉันทบทวนเหตุการณ์และสร้างข้อสรุปเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เผชิญ	3.07	.561	สูง
9.	ฉันวางแผนว่าจะนำความรู้ที่ได้ในแต่ละวันไปใช้ในอนาคตอย่างไร	3.12	.594	สูง
10.	ฉันคิดไตร่ตรองว่าเหตุการณ์ที่ฉันพบมีคุณค่าต่อฉันอย่างไร	3.15	.599	สูง
11.	ฉันทบทวนว่าแต่ละวันได้เรียนรู้อะไรบ้าง	3.10	.568	สูง
12.	ฉันทบทวนว่าเหตุการณ์ต่างๆทำให้ฉันได้เรียนรู้อย่างไร	3.13	.586	สูง
13.	เมื่อพบสถานการณ์ใหม่ฉันพยายามที่จะเรียนรู้จากมัน	3.18	.580	สูง
14.	ฉันพยายามค้นหาข้อดีของเหตุการณ์เพื่อการเรียนรู้	3.13	.598	สูง
15.	ฉันประเมินผลงานของตนเองเพื่อการพัฒนาในอนาคต	3.10	.599	สูง
	รวม	**3.12**	**.593**	**สูง**

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับพฤติกรรมสะท้อนคิดโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x}$ = 3.12, SD = 0.593) เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนมากที่สุด คือ ข้อที่ 7 หากมีเรื่องที่อยากรู้ ฉันจะพยายามค้นหาคำตอบจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ ($\bar{x}$ = 3.25, SD = 0.533) รองลงมา คือ ข้อที่ 13 เมื่อพบสถานการณ์ใหม่ฉันพยายามที่จะเรียนรู้จากมัน ($\bar{x}$ = 3.18, SD = 0.580) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีพฤติกรรมที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 1 ฉันใช้เวลาทบทวนเหตุการณ์ที่พบในแต่ละวัน ($\bar{x}$ = 3.02, SD = 0.644) และ ข้อที่ 4 ฉันมักมีคำถามเกี่ยวกับเหตุการณ์และพยายามหาคำตอบให้ได้ ($\bar{x}$ = 3.02, SD = 0.649)

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา

ตารางที่ 2 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา จำแนกรายด้าน (N=148)

พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. บุคลิกภาพที่ดี เหมาะสมในการประกอบอาชีพและในการดำรงตนอยู่ในสังคม	4.23	.581	มาก
2. ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม สอดคล้องกับค่านิยม วัฒนธรรม และกฎเกณฑ์ของสังคม	4.28	.584	มาก
3. มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี	4.24	.596	มาก
4. แสดงความเป็นมิตรต่อผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป	4.35	.545	มาก
5. ให้บริการพยาบาลด้วยความเอื้ออาทรเต็มใจ	4.37	.525	มาก
6. รักษาสิทธิของผู้รับบริการ	4.28	.557	มาก
7. มีความรับผิดชอบต่อตนเองผู้รับบริการและสังคม	4.29	.558	มาก
8. ให้บริการด้วยเทคนิคที่ถูกต้องตามขอบเขตและมาตรฐานวิชาชีพ	4.20	.494	มาก
9. มีการพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องเกี่ยวกับการดำรงตนในการประกอบวิชาชีพ	4.07	.561	มาก
10. มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรวิชาชีพ	4.18	.595	มาก
รวม	**4.26**	**.349**	**มาก**

จากตารางที่ 2 พฤติกรรมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.26 S.D. = .349) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือด้าน ให้บริการพยาบาลด้วยความเอื้ออาทรเต็มใจ ($\bar{x}$ = 4.37 S.D. = .525) รองลงมาคือด้าน แสดงความเป็นมิตรต่อผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป ($\bar{x}$ = 4.35 S.D. = .545) ด้านที่มีคะแนนน้อยที่สุดคือด้านมีการพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องเกี่ยวกับการดำรงตนในการประกอบวิชาชีพ ($\bar{x}$ = 4.07 S.D. = .561) รองลงมาคือด้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรวิชาชีพ ($\bar{x}$ = 4.18 S.D. = .595) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษา จำแนกรายด้านและรายข้อด้านบุคลิกภาพที่ดี เหมาะสมในการประกอบอาชีพและในการดำรงตนอยู่ในสังคม (n =148)

ด้านบุคลิกภาพที่ดี เหมาะสมในการประกอบอาชีพและในการดำรงตนอยู่ในสังคม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม	ลำดับ
1. การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ สะอาดเรียบร้อย	4.36	.573	มาก	2
2. รักษาสุขวิทยาส่วนบุคคล	4.34	.568	มาก	3
3. วางตัวได้เหมาะสมตามกาลเทศะน่าเชื่อถือเป็นแบบอย่างที่ดีสังคมยอมรับ	4.21	.574	มาก	4
4. กิริยาท่าทางสุภาพ น้ำเสียงอ่อนโยนใช้คำสุภาพ	4.17	.539	มาก	6
5. คล่องแคล่วว่องไว	3.89	.619	มาก	7
6. สุขภาพแข็งแรง	4.20	.635	มาก	5
7. สุขภาพจิตสมบูรณ์	4.40	.556	มาก	1
รวม	**4.23**	**.581**	มาก	

จากตารางที่ 3 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา จำแนกรายด้านด้านบุคลิกภาพที่ดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.23 S.D. = .581) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีคะแนนมากที่สุดคือสุขภาพจิตสมบูรณ์ ($\bar{x}$ = 4.40 S.D. = .556) รองลงมาคือ การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ สะอาดเรียบร้อย ($\bar{x}$ = 4.36 S.D. = .573) ข้อที่มีคะแนนน้อยสุดคือ คล่องแคล่วว่องไว ($\bar{x}$ = 3.89 S.D. = .619) และรองลงมาคือ กิริยาท่าทางสุภาพ น้ำเสียงอ่อนโยนใช้คำสุภาพ ($\bar{x}$ = 4.17 S.D. = .539) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษา จำแนกรายด้านและรายข้อด้านประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม สอดคล้องกับค่านิยม วัฒนธรรม และกฎเกณฑ์ของสังคม (n =148)

ด้านประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม สอดคล้องกับค่านิยม วัฒนธรรม และกฎเกณฑ์ของสังคม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม	ลำดับ
1. ไม่มีประวัติการทำผิดศีลธรรม	4.24	.663	มาก	4
2. ดำรงตนอยู่ในขอบเขตกฎหมายบ้านเมือง	4.43	.561	มาก	2
3. ซื่อสัตย์สุจริตไม่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ	4.54	.513	มาก	1
4. รักษาระเบียบ วินัย วัฒนธรรมขององค์กร	4.22	.566	มาก	6
5. มีความเสียสละ	4.22	.519	มาก	5
6. มีความเพียรพยายามมานะอดทน	4.26	.596	มาก	3
7. ละเว้นการส่งเสริมปกป้องผู้ประพฤติผิด	4.14	.628	มาก	8
8. ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายไม่ฟุ้งเฟ้อ	4.18	.625	มาก	7
รวม	**4.28**	**.584**	มาก	

จากตารางที่ 4 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา จำแนกรายด้านประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม สอดคล้องกับค่านิยม วัฒนธรรม และกฎเกณฑ์ของสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.28 S.D. = .584) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีคะแนนมากที่สุดคือซื่อสัตย์สุจริตไม่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ($\bar{x}$ = 4.54 S.D. = .513) รองลงมาคือ ดำรงตนอยู่ในขอบเขตกฎหมายบ้านเมือง ($\bar{x}$ = 4.43 S.D. = .561) ข้อที่มีคะแนนน้อยสุดคือ ละเว้นการส่งเสริมปกป้องผู้ประพฤติผิด ($\bar{x}$ = 4.14 S.D. = .628) และรองลงมาคือ ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายไม่ฟุ้งเฟ้อ ($\bar{x}$ = 4.18 S.D. = .625) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษา จำแนกรายด้านและรายข้อ ด้านมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี(n=148)

ด้านมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี	$\bar{x}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม	ลำดับ
1. กระตือรือร้นให้ความช่วยเหลือผู้รับบริการและผู้ร่วมงานอย่างเต็มความสามารถ	4.33	.576	มาก	3
2. ยกย่องให้เกียรติเคารพในศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน	4.47	.540	มาก	1
3. ยกย่องผู้มีความรู้ความสามารถและผู้ประพฤติดี	4.46	.551	มาก	2
4. สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี	4.20	.677	มาก	4
5. มีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ	3.99	.660	มาก	6
6. ได้รับการยอมรับจากผู้อื่น	4.01	.571	มาก	5
รวม	**4.24**	**.596**	**มาก**	

จากตารางที่ 5 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา จำแนกรายด้านด้านมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.24 S.D. = .596) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีคะแนนมากที่สุดคือ ยกย่องให้เกียรติเคารพในศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน ($\bar{x}$ = 4.47 S.D. = .540) รองลงมาคือ ยกย่องผู้มีความรู้ความสามารถและผู้ประพฤติดี ($\bar{x}$ = 4.46 S.D. = .551) ข้อที่มีคะแนนน้อยสุดคือ มีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x}$ = 3.99 S.D. = .660) และรองลงมาคือ ได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ($\bar{x}$ = 4.01 S.D. = .571) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษา จำแนกรายด้านและรายข้อ ด้านแสดงความเป็นมิตรต่อผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป (n =148)

ด้านแสดงความเป็นมิตรต่อผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป	$\bar{x}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม	ลำดับ
1. ให้การต้อนรับด้วยอัธยาศัยอันดี	4.35	.533	มาก	2
2. สนใจรับฟังตอบข้อซักถามและอธิบายให้ผู้รับบริการทราบด้วยความเท่าเทียมกัน	4.35	.558	มาก	1
รวม	**4.35**	**.545**	**มาก**	

จากตารางที่ 6 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา จำแนกรายด้านด้านแสดงความเป็นมิตรต่อผู้รับบริการและประชาชนทั่วไปอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.35 S.D. = .545) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีคะแนนมากที่สุดคือสนใจรับฟังตอบข้อซักถามและอธิบายให้ผู้รับบริการทราบด้วยความเท่าเทียมกัน ($\bar{x}$ = 4.35 S.D. = .558) รองลงมาคือ ให้การต้อนรับด้วยอัธยาศัยอันดี ($\bar{x}$ = 4.35 S.D. = .533)

ตารางที่ 7 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษา จำแนกรายด้านและรายข้อ ด้านให้บริการพยาบาลด้วยความเอื้ออาทรเต็มใจ (n =148)

ด้านให้บริการพยาบาลด้วยความเอื้ออาทรเต็มใจ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม	ลำดับ
1. ดูแลเอาใจใส่ห่วงใยผู้รับบริการอย่างสม่ำเสมอด้วยความเต็มใจและเท่าเทียมกัน	4.38	.527	มาก	1
2. แสดงออกด้วยกิริยา วาจา น้ำเสียงและสัมผัสที่อ่อนโยนอย่างเหมาะสม	4.36	.524	มาก	2
รวม	4.37	.525	มาก	

จากตารางที่ 7 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา จำแนกรายด้านด้านให้บริการพยาบาลด้วยความเอื้ออาทรเต็มใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.37 S.D. = .525) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีคะแนนมากที่สุดคือ ดูแลเอาใจใส่ห่วงใยผู้รับบริการอย่างสม่ำเสมอด้วยความเต็มใจและเท่าเทียมกัน ($\bar{x}$ = 4.38 S.D. = .527) รองลงมาคือ แสดงออกด้วยกิริยา วาจา น้ำเสียงและสัมผัสที่อ่อนโยนอย่างเหมาะสม ($\bar{x}$ = 4.36 S.D. = .524)

ตารางที่ 8 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษา จำแนกรายด้านและรายข้อด้านรักษาสิทธิของผู้รับบริการ (n =148)

ด้านรักษาสิทธิของผู้รับบริการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม	ลำดับ
1. ให้ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้รับบริการ	4.20	.521	มาก	3
2. ปกป้องสิทธิในความเป็นส่วนตัวและไม่เปิดเผยความลับของผู้รับบริการ	4.33	.564	มาก	2
3. เป็นตัวแทนผู้รับบริการที่สื่อความต้องการด้วยตนเองไม่ได้	4.07	.640	มาก	4
4. ไม่ละเมิดสิทธิของผู้รับบริการ	4.53	.501	มาก	1
รวม	**4.28**	**.557**	**มาก**	

จากตารางที่ 8 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา จำแนกรายด้านด้านรักษาสิทธิของผู้รับบริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.28 S.D. = .557) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีคะแนนมากที่สุดคือ ไม่ละเมิดสิทธิของผู้รับบริการ ($\bar{x}$ = 4.53 S.D. = .501) รองลงมาคือ ปกป้องสิทธิในความเป็นส่วนตัวและไม่เปิดเผยความลับของผู้รับบริการ ($\bar{x}$ = 4.33 S.D. = .564) ข้อที่มีคะแนนน้อยสุดคือ เป็นตัวแทนผู้รับบริการที่สื่อความต้องการด้วยตนเองไม่ได้ ($\bar{x}$ = 4.07 S.D. = 640) และรองลงมาคือ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้รับบริการ ($\bar{x}$ = 4.20 S.D. = .571) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษา จำแนกรายด้านและรายข้อ ด้านมีความรับผิดชอบต่อตนเองผู้รับบริการและสังคม (n =148)

ด้านมีความรับผิดชอบต่อตนเองผู้รับบริการและสังคม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม	ลำดับ
1. ตรงต่อเวลา	4.19	.610	มาก	3
2. ไม่ละทิ้งหน้าที่	4.42	.522	มาก	1
3. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จครบถ้วน	4.36	.522	มาก	2
4. ช่วยเหลืองานนอกเหนือจากที่ได้รับมอบหมายตามโอกาสอันควร	4.18	.580	มาก	4
รวม	**4.28**	**.557**	**มาก**	

จากตารางที่ 9 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา จำแนกรายด้านด้านมีความรับผิดชอบต่อตนเองผู้รับบริการและสังคม ($\bar{x}$ = 4.28 S.D. = .557) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีคะแนนมากที่สุดคือไม่ละทิ้งหน้าที่ ($\bar{x}$ = 4.42 S.D. = .522) รองลงมาคือ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จครบถ้วน ($\bar{x}$= 4.36 S.D. = .522) ข้อที่มีคะแนนน้อยสุดคือ ช่วยเหลืองานนอกเหนือจากที่ได้รับมอบหมายตามโอกาสอันควร ($\bar{x}$ = 4.18 S.D. = 580) และรองลงมาคือ ตรงต่อเวลา ($\bar{x}$ = 4.19 S.D. = .610) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษา จำแนกรายด้านและรายข้อด้านให้บริการด้วยเทคนิคที่ถูกต้องตามขอบเขตและมาตรฐานวิชาชีพ (n =148)

ด้านให้บริการด้วยเทคนิคที่ถูกต้องตามขอบเขตและมาตรฐานวิชาชีพ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. ปฏิบัติการพยาบาลถูกต้องตามหลักการ วิธีการตรงกับปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการ	4.20	.494	มาก
รวม	**4.20**	**.494**	มาก

จากตารางที่ 10 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา ด้านการให้บริการด้วยเทคนิคที่ถูกต้องตามขอบเขตและมาตรฐานวิชาชีพ คือการปฏิบัติการพยาบาลถูกต้องตามหลักการ วิธีการตรงกับปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.20 S.D. = .494)

ตารางที่ 11 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษา จำแนกรายด้านและรายข้อด้านมีการพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องเกี่ยวกับการดำรงตนในการประกอบวิชาชีพ (n =148)

ด้านมีการพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องเกี่ยวกับการดำรงตนในการประกอบวิชาชีพ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. สนใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้และทักษะด้านศาสตร์ทางวิชาชีพศาสตร์ทางจริยธรรมและศาสตร์อื่นๆที่เป็นประโยชน์กับการปฏิบัติวิชาชีพและการดำรงตนในสังคม	4.07	.561	มาก
รวม	**4.07**	**.561**	มาก

จากตารางที่ 11 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา ด้านมีการพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง เกี่ยวกับการดำรงตนในการประกอบวิชาชีพ คำถามสนใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้และทักษะด้านศาสตร์ทางวิชาชีพศาสตร์ทางจริยธรรมและศาสตร์อื่นๆที่เป็นประโยชน์กับการปฏิบัติวิชาชีพและการดำรงตนในสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.07 S.D. = .561)

ตารางที่ 12 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษา จำแนกรายด้านและรายข้อ ด้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรวิชาชีพ (n =148)

ด้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรวิชาชีพ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม	ลำดับ
1. เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ	4.17	.564	มาก	2
2. เข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาวิชาชีพ	4.16	.603	มาก	3
3. ส่งเสริมสนับสนุน และเผยแพร่วิชาชีพ	4.16	.603	มาก	3
4. ปฏิบัติตามมาตรฐานจรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ	4.28	.560	มาก	1
5. ติดตามข่าวสารของวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ	4.14	.646	มาก	4
รวม	**4.18**	**.595**	**มาก**	

จากตารางที่ 12 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา จำแนกรายด้าน มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.18 S.D. = .595) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีคะแนนมากที่สุดคือปฏิบัติตามมาตรฐานจรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ ($\bar{x}$ = 4.28 S.D. = .560) รองลงมาคือ เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ ($\bar{x}$ = 4.17 S.D. = .564) ข้อที่มีคะแนนน้อยสุดคือ ติดตามข่าวสารของวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x}$ = 4.14 S.D. = 646) และรองลงมาคือ เข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาวิชาชีพ และ ส่งเสริมสนับสนุน และเผยแพร่วิชาชีพมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}$ = 4.16 S.D. = .603) ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสะท้อนคิดกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมสะท้อนคิดกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา

ตัวแปร	พฤติกรรมสะท้อนคิด	
	Pearson correlation	p-value
พฤติกรรมเชิงจริยธรรม	0.565**	< 0.001

จากตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสะท้อนคิดกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลามีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r = 0.565, p-value < 0.001)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพฤติกรรมสะท้อนคิดของนักศึกษาพยาบาลกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา และความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสะท้อนคิดกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลาผลการศึกษานำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ระดับพฤติกรรมสะท้อนคิดของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา โดยรวมในระดับสูง (= 3.12, SD = 0.593) สอดคล้องกับการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ พรพิมล ชัยสา และ สายชล จันทร์วิจิตร (Pornpimol, C. and Saichol, J., 2020) ที่พบว่าจัดการเรียนการสอนโดยการส่งเสริมทักษะการสะท้อนคิดต่อพฤติกรรมของนักศึกษาก่อนและหลังการเรียนการสอนโดยการส่งเสริมทักษะการสะท้อนคิด แตกต่างกันโดยพบว่าหลังการสอนมีคะแนนสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 การสะท้อนคิดของนักศึกษาพยาบาล เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนมากที่สุด คือ ข้อที่ 7 หากมีเรื่องที่อยากรู้ ฉันจะพยายามค้นหาคำตอบจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ (= 3.25, SD = 0.533) รองลงมา คือ ข้อที่ 13 เมื่อพบสถานการณ์ใหม่ฉันพยายามที่จะเรียนรู้จากมัน(= 3.18, SD = 0.580) ตามลำดับ สอดคล้องกับพรพิมล ชัยสา และ สายชล จันทร์วิจิตร (Pornpimol, C. and Saichol, J., 2020) ผลของการจัดการเรียนการสอนโดยการส่งเสริมทักษะการสะท้อนคิดต่อพฤติกรรมการสะท้อนคิดของนักศึกษาพยาบาลหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยการส่งเสริมทักษะการสะท้อนคิด พบว่าคะแนนพฤติกรรมการสะท้อนคิดของ นักศึกษาหลังการเรียนการสอนโดยการส่งเสริมทักษะการสะท้อนคิดสูงกว่าก่อนเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนพฤติกรรมการสะท้อนคิดของนักศึกษาที่ได้รับการเรียนการสอนโดยการส่งเสริมทักษะการสะท้อนคิดสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามปกติอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Pornpimol, C. and Saichol, J., 2020) มีการศึกษาผลการสอนแบบสะท้อนคิดในรายวิชาปฏิบัติหลักการและเทคนิคทางการ พยาบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการ สอนโดยวิธีสะท้อนคิด ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน พบว่าโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =4.13,S.D.=0.71) ความสอดคล้องของการจัดการเรียน การสอนกับรายวิชาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ =4.23,S.D.=0.74) นักศึกษามีความตระหนักรู้ในตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =4.18,S.D.=0.73) นักศึกษามีการพัฒนาตนเองจากการบันทึก สะท้อนคิดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =4.09,S.D.=0.67) ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่ากลุ่ม ตัวอย่างมีการสะท้อนการทำงานของตนเองในแต่ละวันทำให้มีการพัฒนาตนเองและเข้าใจการให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยมากขึ้น ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การเขียนบันทึกสะท้อนคิดจะส่งผลต่อการตระหนักรู้นำสู่การพัฒนาตนเองและผลลัพธ์เรียนรู้ที่คาดหวัง โดยมีผลให้มีการพัฒนาทักษะด้านการปฏิบัติได้

อย่างไรก็ตามมีส่วนข้อที่มีพฤติกรรมที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 1 ฉันใช้เวลาทบทวนเหตุการณ์ที่พบในแต่ละวัน (= 3.02, SD = 0.644) และ ข้อที่ 4 ฉันมักมีคำถามเกี่ยวกับเหตุการณ์และพยายามหาคำตอบให้ได้ (= 3.02, SD = 0.649) ซึ่งทั้ง 2 ข้อนี้เป็นกระบวนการที่สำคัญของการสะท้อนคิดตามแนวคิดของ Gibbs (Ausanee W., Chananan S. and Yosapon L., 2011)) ที่ได้สรุปขั้นตอนการการสะท้อนคิดเริ่มต้นจาก การที่ครูผู้สอนให้นักศึกษาบรรยายสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยไม่มีการวิจารณ์ ตัดสิน แล้วถามสะท้อนความรู้สึกของ นักศึกษาต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และตามด้วยการประเมินวิเคราะห์ว่าความรู้สึกเกี่ยวกับสถานการณ์นั้นเป็นไปใน ทางบวกหรือทางลบ และวิเคราะห์สถานการณ์โดยภาพรวม โดยใช้ประสบการณ์เดิมว่าสถานการณ์นี้เป็นอย่างไร มีอะไรที่เป็นอุปสรรคหรืออะไรที่ทำให้สถานการณ์นั้นดี ขึ้น แล้วจึงสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยใช้ประสบการณ์เดิมมาช่วยก่อนที่จะวางแผนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ ไปปฏิบัติในอนาคตถ้าพบกับสถานการณ์นั้นอีก ในความจริงแล้วกิจกรรม

เกี่ยวกับการทบทวนเหตุการณ์ที่พบและ การตั้งคำถามจะเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการสะท้อนคิดที่จะนำไปสู่การพัฒนาทักษะการสะท้อนคิด ส่วนผู้สอนก็ต้องมีความเข้าใจผู้เรียนและรูปแบบการเรียนเพื่อจัดการสอนได้เหมาะสมกับผู้เรียน ต้องมีลักษณะชอบเรียนรู้ด้วยตนเอง สนใจมีแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ มีความสงสัย และเห็นคุณค่าของประสบการณ์ที่ผ่านมา และสุดท้ายคือกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และเกิดความคิดเชิงบวกให้กับผู้จึงจะทำให้การเรียนแบบสะท้อนคิดเกิดความสำเร็จได้ จากวิจัยแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสะท้อนคิดเป็นวิธีที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการคิดทบทวนและตรวจสอบความคิด ความรู้สึก ทัศนคติ ความเชื่อที่ซ่อนอยู่ภายในที่มีผลต่อการกระทำ ของตนเองในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อทำความเข้าใจความหมายและสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เผชิญ ที่สำคัญสะท้อนคิดเป็นกระบวนการที่ควรส่งเสริมให้นักศึกษาทำอย่างต่อเนื่อง ทั้งก่อนการฝึกปฏิบัติ ขณะปฏิบัติและหลังการปฏิบัติงาน เพื่อนำไปใช้ในส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ดีต่อไป ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการสะท้อนคิดประกอบด้วย ตัวครูผู้สอนที่มีบทบาทในการเป็นแบบอย่างและกระตุ้นผู้เรียน

2. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลาภาพรวมอยู่ในระดับมาก (= 4.26 S.D. = .349) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือด้านให้บริการพยาบาลด้วยความเอื้ออาทรเต็มใจ (= 4.37 S.D. = .525) รองลงมาคือด้าน แสดงความเป็นมิตรต่อผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป (= 4.35 S.D. = .545) ด้านที่มีคะแนนน้อยที่สุดคือด้านมีการพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องเกี่ยวกับการดำรงตนในการประกอบวิชาชีพ (= 4.07 S.D. = .561) รองลงมาคือด้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรวิชาชีพ (= 4.18 S.D. = .595) ตามลำดับ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมและการปฏิบัติตามกฎหมายในการปฏิบัติการพยาบาลโดยรวมและรายด้านของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาหลายการศึกษาที่พบว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง โดย คะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการมีจริยธรรม ด้าน การรักษาสิทธิผู้ป่วย และจรรยาบรรณวิชาชีพ ส่วนการจัดการเรียนการสอนจริยธรรมทางการพยาบาลและกฎหมายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและการปฏิบัติตามกฎหมาย ในการปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ (r=0.569 p< 0.001) อาจเนื่องจากกว่าในภาคทฤษฎีผู้สอน มีการจัดการเรียนการสอนวิชาจริยธรรมทางการพยาบาลและกฎหมายโดยเริ่มจากการกระตุ้นให้ นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติ การพยาบาลโดยยึดหลักจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติการพยาบาล มีการให้นักศึกษาอภิปราย ฝึกวิเคราะห์เกี่ยวกับประเด็นทางจริยธรรมและ ประเด็นทางกฎหมายจากกรณี ศึกษา (Case study) ทุกหัวข้อ แล้วให้นักศึกษาสรุปสาระ สำคัญโดยการเขียนแผนผังความคิด (Concept mapping) รวมทั้งให้นักศึกษาวิเคราะห์ ข่าวสารจากการสืบค้นข้อมูลทางอินเตอร์เน็ต หรือ ข่าวสารทางสื่อมวลชนเกี่ยวกับจริยธรรมและ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อ ให้นักศึกษามีการสะท้อนคิด และการคิดวิเคราะห์ ซึ่งจะทำ ให้นักศึกษามีความเข้าใจประเด็นปัญหา ทางจริยธรรมและปัญหาทางกฎหมายที่อาจเกิดขึ้น ได้จากการปฏิบัติงาน เป็นการเสริมสร้างหรือปลูก ฝังพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาล อยู่เสมอสำ หรับการจัดการเรียนการสอน

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงผู้เรียนมีการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมก็จะส่งผลต่อการดูแลผู้รับบริการที่ดีและตระหนักถึงความสำคัญต่อการดูแลผู้ป่วย เพราะพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสะท้อนความคิด การปฏิบัติที่มีรากฐานมาจากการให้คุณค่าภายในที่ส่งผลต่อการปฏิบัติ ถ้าสถาบันการศึกษาให้ความสำคัญในการที่จะให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะทางจริยธรรมก็ส่งผลให้บัณฑิตพยาบาลมีความสามารถสอดคล้องกับอัตลักษณ์บัณฑิต

3. ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมสะท้อนคิดกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลามี

ความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก (r = 0.565, p-value < 0.001) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ Dujduean และคณะ (Dujduean K., Wareerat K., Poonsuk H and Saiphon V, (2013) กระบวนการสะท้อนคิดที่มีความสำคัญ และจำเป็นในการเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจ เชิงจริยธรรมทางการพยาบาล ประกอบไปด้วยขั้นตอน สำคัญ 7 ขั้นตอน คือ การอธิบายสถานการณ์และปัญหา ที่เกิดขึ้น การอธิบายความรู้สึกต่อสถานการณ์การบอก แนวคิด/หลักการ/ความเชื่อที่สนับสนุนการกระทำ การเปิดใจรับฟังความคิดเห็น/ทางเลือกที่หลากหลาย การ จัดลำดับความคิด/หาข้อสรุปร่วมอย่างเป็นเหตุเป็นผล การนำข้อสรุปไปปฏิบัติและการสะท้อนคิดการเรียนรู้/ ประสบการณ์ใหม่ที่แตกต่างจากเดิม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการสะท้อนคิดเป็นกระบวนการที่มีการคิดตรึก ตรองใคร่ครวญอย่างลึกซึ้ง และค้นหาคำตอบโดยอาศัย เหตุผลและข้อมูลอ้างอิง ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจ เชิงจริยธรรมทางการพยาบาล เพราะการตัดสินใจ ทางการพยาบาลนั้นควรกระทำอย่างใคร่ครวญและระมัดระวัง คำนึงถึงองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ของปัญหา อย่างรอบคอบ สอดคล้องกับโนวลส์, โคล และ เพรสวูด (Knowles, Cole and Presswood, 1994) ที่ กล่าวว่าการสะท้อนคิดเป็นการใช้กระบวนการพินิจ พิเคราะห์ตั้งคำถามย้อนหลังกลับมายังสถานการณ์ แยกให้เห็นปัญหาที่เป็นเหตุผลในการปฏิบัติขณะนั้น ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้และส่งผลต่อการแก้ปัญหาที่เหมาะสม นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบการสะท้อนคิดมีความสามารถในการตัดสินใจเชิง จริยธรรมทางพยาบาลหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นผลเนื่องมาจาก กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นได้นำ แนวคิดการสะท้อนคิดมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้ผู้เรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมทางการ พยาบาล ดังนั้นการนำการเรียนรู้ผ่านการ สะท้อนคิดมาใช้ในการเรียนการสอนทางการพยาบาล จะ เป็นหนทางหนึ่งที่ช่วยให้พยาบาลสร้างและขยายความรู้ จากการปฏิบัติโดยเชื่อมโยงความรู้ที่มีอยู่เดิมไปสู่สถานการณ์ใหม่ พร้อมทั้งช่วยให้พยาบาลสามารถ ตัดสินใจเชิงจริยธรรมขณะปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่มีความซับซ้อนหรือขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม

จากที่กล่าวมาถ้านักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาฝึกฝนให้มีการสะท้อนคิด เกิดการพัฒนาตนเอง ทำให้นักศึกษาไม่ละเลยประเด็นปัญหาที่เคยผิดพลาด นำมาเป็นประสบการณ์ ป้องกันการเกิดซ้ำได้

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. แนวทางในการนำกระบวนการสะท้อนคิดมาเป็นกลยุทธในการพัฒนาการสอนคุณธรรมจริยธรรมในการศึกษาพยาบาล

2. ด้านการปฏิบัติการพยาบาลควรส่งเสริมพฤติกรรมการสะท้อนคิดและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมให้แก่นักศึกษาพยาบาลใช้ทั้งก่อนและหลังฝึกปฏิบัติวิชาทางการพยาบาลเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง

3. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบสะท้อนคิด สามารถนำไปใช้ในรายวิชาต่างๆ ได้ โดยเป็นการสะท้อนให้ตนเองได้เห็นถึงประสบการณ์ที่ ตนเองได้รับ ได้เรียนรู้ และได้แก้ปัญหา รวมทั้งการพัฒนาตนเอง กำหนดระยะเวลา ให้เหมาะตามบริบทของรายวิชาที่จะนำไปจัดการเรียนการสอนโดยนึกถึงภาระงานของนักศึกษา โดยให้ผู้เรียนมีเวลาทบทวนตนเองมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพหรือวิจัยและพัฒนาทักษะเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลโดยนำกระบวนการสะท้อนคิดมาใช้พัฒนาผู้เรียน

2. การวิจัยเชิงเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

References

Arpanantikul. A., Prapaipanich.W., Senadisai. S., Orathai. P. (2014). Nursing Administrators' Perception of Thai. Registered NursesProfessional Ethics. Thai Journal of Nursing Council. 29(2): (5-20).

Aussawapronwiput. W., (2016). Standards of Nursing Care: Nursing Process and professional ethics. Public Health & Health Laws Journal 2(3): 393-400.

Ausanee W., Chananan S. and Yosapon L. (2011). Learning and teaching methodsby using reflective thinking technique in nursing education. JOURNAL OF HEALTH SCIENCE RESEARCH 11(2), 105-115. . (in Thai)

Boonyachat, P., & Tongvichean, S. (2011). Factors related to ethical behaviors among nursing students, Faculty of Nursing, Bangkokthonburi University. *Thai Journal of Nursing,* 60(3): 45-52.

Dujduean K., Wareerat K., Poonsuk H and Saiphon V. (2013) The Development of the Thought Reflection Learning Model to Enhance Ethical Decision-Making in Nursing for Student Nurses Journal of Education Nursesuan University. 15(4).

Fry, S.T. (1994). *Ethics in nursing practice: a guide to ethical decision making*. Geneva: International. Council of Nurses.

Gilbert, W. D., & Trudel, P. (2001). Learning to coach through experience: Reflection in model youth sport coaches. *Journal of Teaching in Physical Education*, 21(1), 16–34. [Crossref], [Web of Science ®], [Google Scholar]

Kember, D., McKay, J., Sinclair, K., & Wong, F. K. Y. (2008). A four-category scheme for coding and assessing the level of reflection in written work. Assessment & Evaluation in Higher Education, 33(4), 369-379.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3) 607,-610.

Knowles, J. G., Cole, A. L., & Presswood, C. S. (1994). Through preservice teachers' eyes. New York: Macmillan.

Kolb, D. A. (2014). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. New Jersey: Pearson Education Ltd. [Google Scholar]

Nightingale, F. (1969). Notes on nursing :What it is, and What it is not. New York : Dover Publications, Inc.

Office of the Higher Education Commission. (2017). Higher Education Curriculum Criteria 2015 and Related Standards. Wongsawang Publishing & Printing Company Limited:Bangkok. (in Thai).

Pornpimol, C. and Saichol, J. (2020). The Effects of Reflective Thinking Skill Promoting based Learning and Instruction on Reflective Thinking Behaviors among Nursing Students. *Journal of Education Studies*. 48(1). 224-238. . (in Thai).

Thailand Nursing and Midwifery Council. (2550). Standards of Nursing Care: Nursing Process and professional ethics

Thongjam. R., Thongpan. S., & Leeka. J. (2021). THE DEVELOPMENT OF ETHICAL BEHAVIOR FOR PROFESSIONAL NURSE. Journal of Graduate MCU KhonKaen Campus. 8(4):201-213.

Sobral, D. T. (2005). Medical students' mindset for reflective learning: a revalidation study of thereflection-in-learning scale. Advance in Health Science Education, 10(4), 303-314